

Baritonul George Petean în „Rigoletto”

(Costin Popa – 19 martie 2014)

Spectacol eveniment la Opera Națională Română Cluj-Napoca! Baritonul George Petean, vedetă de necontestat a marilor scene lirice internaționale, a cântat recent în rolul titular din „Rigoletto” de Verdi, validând o dată în plus ceea ce se știe, este onorant pentru artist și îmbucurător pentru public. Niciodată, George Petean nu a neglijat teatrele românești de operă în care și-a prezentat importante creații. Aparițiile pe scenele naționale au fost constante, fie în spectacole, fie în concerte. Cu câteva zile mai înainte, cântase la Ateneul Român sub genericul „Vă place opera?”, iar în octombrie trecut, fusese oaspetele Operei Naționale Române Timișoara pentru rolul Contelui de Luna din „Trubadurul” verdian.

Glasul de catifea



George Petean

Și de data aceasta, în rolul bufonului, calitățile lui George Petean au fost puse în valoare cu prisosință. Semnul său nobiliar stă în virtuțile de glas dominate de o timbralitate caldă și generoasă, rotundă și catifelată, care se dezvoltă pe un ambitus vocal extins exemplar, până la note înalte ce pot fi invidiate chiar de... tenori. Cu acest prețios instrument, baritonul construiește fraze muzicale de stupefiantă omogenitate și fluentă, susținute de un bun control al respirației, ce îi permite și emiterea unor sunete acute prelungi și strălucitoare. În desfășurarea edificiului sonor și artistic, Petean aplică o solidă știință de cânt, care are la bază un studiu serios al stilisticii partiturilor, o lectură de detaliu a înșiruirilor de pe portativ coroborate cu textul, cu sensurile rostirii lui. Punctează accente, înalță evantaie sonore, derulează nuanțe pline de emoționalitate, identifică momentele în care vocea sa amplă trebuie să umple auditoriumul, după cum dăruie desenelor melodice subtilități neașteptate și moliciuni, traduse în expresii tulburătoare.

Acesta este George Petean, care înveșmântează în primul rând în lirism partitura verdiană, subliniind profunda latură umană a eroului său, punându-și sufletul pe tavă într-un demers dramaturgic care îți stăruie în memorie.

Reflecțiile cu adânci implicații psihologice (monologul „Pari siamo”), dialogurile afectuoase cu Gilda, exploziile de revoltă ostoite în rugă fierbinte (aria „Cortigiani”, una dintre cele mai bune secvențe ale serii), dezlănțuirile furibunde fără limite (duetul „Sì, vendetta, tremenda vendetta”), durerea năucitoare și răscolitoare din finalul operei au fost redată cu rară minuțiozitate de exprimare, cu intensă trăire. Integrarea actorului George Petean în desăvârșitul vocalist George Petean lasă o impresie generală exemplară.

Astăzi, cu glas plin de prospețime, baritonul român vizează de îndeaproape culmile.

Partenerii și producția

Îl cunoșteam pe Cosmin Ifrim de multă vreme, din timpurile competiției internaționale de canto pentru tenori „Traian Grozăvescu” de la Lugoj, când spulberase orice concurență și câștigase Marele Premiu în urma unei performanțe venind îndeosebi din ușurința și siguranța notelor înalte. Dificila arie cu cele nouă note de Do acut din opera „Fiica regimentului” de Donizetti fusese floare la ureche pentru junele tenor. Ca membru al juriului internațional, îi acordasem, ca și ceilalți colegi, aprecierea maximă.



Și acum, în rolul Ducei de Mantua, registrul superior al vocii sale a fost punctul forte al interpretării, deși extremul acut nu mai funcționează ca odinioară. Mă refer, în ordine, la note nescrise de Verdi dar intrate într-o anumită tradiție, finalul cu Re bemol al duetului cu Gilda (la unison, nici tână soprana Cristina Oltean nu a convins) și încheierea cu Do natural a cabalettei „Possente amor mi chiama”. O paranteză. Oare de ce, în anumite cazuri, bine fundamentate, nu se revine la litera strictă a partiturii? Așa cum s-a procedat la fraza „...le sfere agl’angeli...” din aria „Parmi veder le lagrime”...

În schimb, alte sunete înalte emise de Cosmin Ifrim, cele de Si natural din celebra arie „La donna è mobile” și Si bemol (balada „Questa o quella” sau cvartetul din ultimul act) au avut strălucirea și spectaculozitatea cunoscute, cucerind sala.

Abordările tenorului au intuiția frazării și nu exclud implicările pline de vehemență (recitativul „Ella mi fu rapita!”), urmate de moliciuni de glas („...lo chiedi il pianto della mia diletta”) înaintea ariei subsecvente din actul secund. Meritorii au fost și filajele expresive din baladă sau cvartet (chiar pe al doilea Si bemol acut), ceea ce înseamnă că artistul privește analitic – expresiv textura sonoră.

Foarte tână Cristina Oltean a acuzat destule emoții în rolul Gilda. Este o soprana lirico-lejeră, muzicală și cu cânt îngrijit, o apariție timidă, ca și propriul volum al vocii, limitat ca amplitudine și cu unele note insuficient vibrante. Vocalizele acute ale ariei „Caro nome” au fost abordate întrucâtva școlărește, despuiate de evocarea elegiacă a întâlnirii cu „studentul Gualtier Maldè”. Probabil că soprana se află la una din primele sale apariții pe scenă, așa încât perfecționările în urma studiului și rodajului vor veni cu siguranță, mai ales că posedă remarcabile date de ambitus. Probă a fost nota de Mi bemol acut din finalul duetului „Sì, vendetta”, anunțătoare a unui fabulos La bemol înalt al lui George Petean.

În alte roluri, au cântat Liza Kadelnik (frumoasă voce și apariție în Maddalena), Petre Burcă (mai puțin concentrat față de recente apariții bucureștene în Sparafucile), Andrei Yvan (Monterone cu plăcută timbrilitate), Henrietta Almași (Giovanna), Bogdan Nistor (Marullo), Andrei Șofron (Borsa), Florin Sâmpolean (Ceprano și, mult prea... detonant, în rolul Ușierului), Daniela Mureșan-Chișbora (Contesa Ceprano) și Maria Popa (total neatentă muzical în micul rol al Pajului).

Corul și Orchestra Operei Naționale Române Cluj-Napoca au fost dirijate de József Hórváth cu tempi buni și implicare dramatică, nu întotdeauna cu acuratețe.



Andrei Yvan, George Petean



George Petean, Petre Burcă



Dirijorul Jozsef Horvath



Cosmin Ifrim, George Petean



Cosmin Ifrim, Liza Kadelnik



Performerii

Câteva cuvinte despre montare (Emil Strugaru, regizor și scenograf). „Rigoletto” clujean se încadrează în tipare clasice, cu decoruri echilibrate, ușor schematice dar funcționale. Imaginea grădinii lui Rigoletto a avut un cadraj frumos, atractiv colorizat în tente arămii, dar unele inadvertențe cred că s-ar cere corijate din mers. Scena este mult prea intens luminată – să nu uităm că acțiunea se petrece noaptea –, apoi nu înțeleg cum – deși exista o deschidere mare în grilajul grădinii – toate intrările și ieșirile s-au făcut printr-o minusculă poartă și, în fine, relaționarea dintre Gilda și Ducele de Mantua a fost atât de formală încât a stârnit ilaritatea – tânăra s-a aruncat de câteva ori ca un automat în brațele iubitului. Și tot comic a fost momentul în care, pe duetul „Sì, vendetta”, bietul Rigoletto a renunțat la... cocoasă și și-a aruncat-o cât colo!?!

Din nou la Cluj-Napoca

George Petean va reveni la Opera Națională Română Cluj-Napoca în 5 mai pentru Concertul de Gală din deschiderea tradiționalului Festival Studențesc de Operă „Viva Vox”, alături de celebrul tenor Ramón Vargas ce se va afla la prima sa apariție în România, de tânăra noastră soprană Brigitta Kele și dirijorul italian Giuliano Carella. Pe când și la Opera Națională București? Noua și cinematografica producție cu „Rigoletto” îl așteaptă.